

**Byggandet av det gröna Folkhemmet
går via hållbarhet utifrån ett klimat-,
socialt-, miljö-, och ekonomiskt
perspektiv**

**För Täbys medborgare och
framtida generationer**

med tilläggsbudget för 2022

Miljöpartiet de grönas vision:

Täby är en långsiktigt hållbar kommun där rättvisa och jämställdhet råder.

Miljöpartiet de grönas förslag till verksamhetsplan

FÖR EN LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR KOMMUN

Vi i Täby ska ta vår del av ansvaret för att minska klimatpåverkan

Klimatkrisen är här, den är akut och ingen går säker från den. Det är budskapet från FN:s klimatpanel, IPCC, som tidigare i år släppte en vetenskaplig framställning som visade att världen har åtta år kvar innan den med dagens utsläppstakt passerar 1,5 gradersmålet. Nu krävs en klimatpolitik som skärper klimatmålen så att de är i linje med bästa tillgänglig kunskap, och åtgärder som gör att de svenska utsläppen minskar i tillräckligt hög takt. Därför har Miljöpartiet de gröna i Täby tagit fram en sammanhängande plan över hur vi kan nå nollutsläpp redan 2030.

IPCC rapporten börjar med "It is unequivocal that human influence has warmed the atmosphere, ocean and land.". Så människan har otvetydiga påverkat uppvärmning av atmosfären, haven och land. FN:s klimatpanel har beskrivit de förödande skillnaderna mellan en 1,5 respektive 2 grader varmare värld. Skillnaderna handlar om hur omfattande översvämningarna kommer att bli, hur länge perioderna av torka kommer att pågå och hur stora arealer som kommer att brinna, årligen. Skillnaden mellan 1,5 och 2 graders uppvärmning kan mätas i hur många hundra miljoner fler eller färre människor som kommer falla i fattigdom eller sväva i fara för att drabbas av klimatkatastrofer. Om nuvarande utveckling fortsätter kommer minst 3 graders global uppvärmning vara ett faktum om mindre än 80 år. Detta kommer att påverka Täbymedborgaren via en förhöjd nivå på Östersjön vilket drabbar östra Täby. Ökade kraftfulla skyfall som ger svårigheter i framkomlighet såväl som översvämningar. Höjda temperaturer vilket gör det svårt för äldre och multisjuka att hantera den höga temperaturen. Ökad risk för torka som ger förhöjd risk till bränder. Allt detta kommer i spåren av en ökad global medeltemperatur och kommer att bidra med enorma kostnader att ställa om samhället. Inte minst kommer ökade kostnader för matproduktionen. För att minska utsläppen i linje med Parisavtalet måste vår linjära ekonomi ställas om till en cirkulär ekonomi. Jordens resurser är inte oändliga utan allt fler börjar förstå att de är ändliga.

Människans resa ner till CO2 negativitet

FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBE), har i sin rapport bekräftat bilden av att vi befinner oss i en ny massutrotning av arter. Detta kallas för den sjätte massutrotningen. Enligt rapporten riskerar en halv till en miljon av dagens drygt åtta miljoner arter att utrotas på grund av

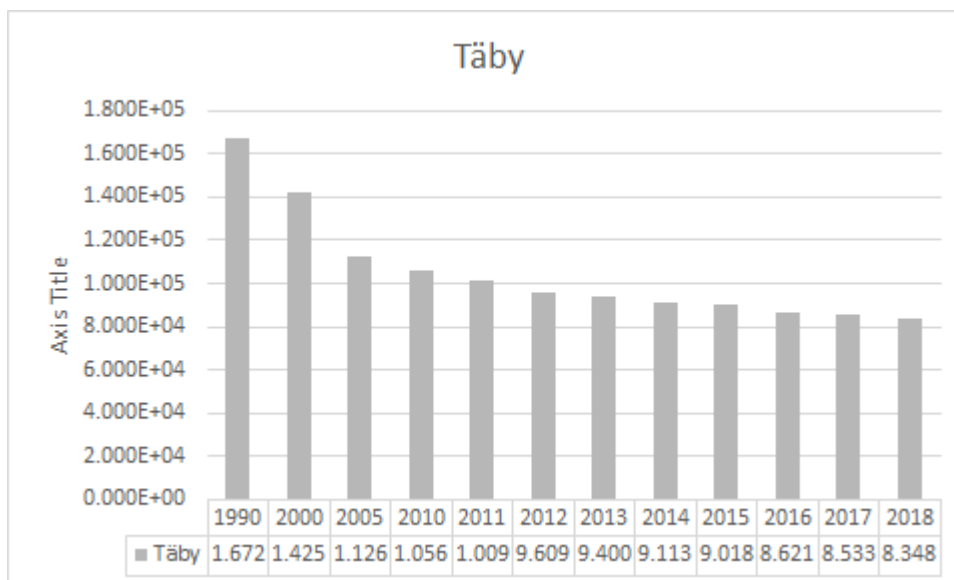
mänskliga aktiviteter. Konsekvenserna är stora också för mänskligheten. Rapporten varnar för att utrotningstakten redan är tio till hundra gånger högre än under de senaste tio miljoner åren. När djurens trängs undan för att människan ska odla alternativt bygga sker i den skärningspunkten mutationer av virus, vilket människan inte har något skydd mot. Människans påverkan på naturen gör att även vår hälsa påverkas av den förändring vi tillskapar. Epidemiologer har via sin forskning varnat för denna utveckling av virus som till dags dato har dödat 1,3 miljoner individer bara genom Covid-19. Naturen ger oss inga val. Vi måste ta den på allvar när vi får så tydliga besked om, att vi inte kan fortsätta vårt ohållbara levnadssätt. Miljöpartiet i Täby har lagt en budget som utgår ifrån att Täby kommun ska ha arbeta för att kommunen är CO2 neutral senast 2030..

Upphandlingsenheten måste oavsett förvaltning vara så kunniga att kommun inte betalar för tjänster eller produkter som gör att våra kommande generationer av Täbybor ska behöva betala för vår konsumtion. Täby kommun behöver både klimat-, miljö-, social-, såväl som ekonomiskt leva innanför de planetära gränserna.

För att vi ska lyckas med det här, krävs stora utsläppsminskningar på alla nivåer av samhället. På individnivå handlar det om att en person kan släppa ut drygt 1 ton koldioxid per år om vi ska klara 2-gradersmålet. För att klara 1,5 grader måste våra utsläpp ner till i princip noll och de utsläpp som inte går att få bort (till exempel de utsläpp av metan och lustgas som kommer från jordbruket, även om vi minskar vårt köttätande) måste kompenseras med kraftigt ökade kolsänkor. Dessutom måste hänsyn tas till att människor i fattigare länder kan behöva släppa ut växthusgaser under tiden som deras länder bekämpar fattigdom. Därför har vi i den rika världen ett ansvar att få ner våra utsläpp till så nära noll så snart som möjligt.

Några av de delar som vi kan och behöver åtgärda är;

- ☐ hur kommunen mäter sina CO2-utsläpp
- ☐ sätter tydliga CO2 mål för inköp av tjänster och produkter till kommunen
- ☐ krav på klimatneutralt byggande av offentliga såväl som privata byggnader och hus samt återvinna material vid ombyggnationer
- ☐ hur byggnader och bostäder värms upp såväl som kyls ner samt energieffektivisering gällande ljuskällor övrig elektricitet
- ☐ hur vi återvinner och källsorterar, (där det på alla produkter tydligt ska framgå hur de ska källsorteras),
- ☐ hur sker transporter av varor och människor,
- ☐ vilken mat som serveras på äldreboenden, förskola och skola,
- ☐ förbättrad styrning och utvärdering av privata utförare via pengsystem,
- ☐ hur kommunen plockar upp CO2 ur luften via våtmarker och fler skogsplanteringar.
- ☐ effektivisera och minska användningen av vatten i sina verksamheter såsom skolor och träningsanläggningar.

Sverige står för 100 miljoner ton CO₂/år. 2019 så anger Naturvårdsverket att varje svensk står för ca 9 ton CO₂/år konsumtionsbaserade utsläpp. Hälften av dessa görs i andra länder där produkterna tillverkas och resterande från Sverige. Av de delar

som vi själva kan påverka så står hushållen för 5 ton, varav maten vi äter står för 2,2 ton och utav dessa står köttet för 0,6 ton CO₂/år. Varje medborgare måste ner till minst 2 ton CO₂/år och helst ner till 1 ton CO₂/år. Detta gör att medborgare behöver ställa om till *Flexitarianer* vilket innebär högst 300 gram kött per vecka varav 100 g rött kött och 200 g fågel. Dock ska det kött som äts vara närodlat och närproducerat. Det kött som serveras i skolor/förskolor och äldreboende ska vara svenskt och antibiotikafritt.

Utsläppen av klimatpåverkande gaser måste minska. Det ska vi göra genom att minska vår energiförbrukning och använda förnyelsebara energikällor. De val och investeringar vi gör i dag formar morgondagens samhälle. Vi vet vad som krävs för att skapa en utveckling mot ett hållbart samhälle. Det är här och NU som omställningen måste ske. För varje år, månad och dag som går kommer omställningen att bli både svårare och dyrare.

2020 var det 82,4 miljoner människor på flykt i världen enligt UNHCR varav 40% av alla flyktingar är barn, många är ensamma eller har tappat bort sina föräldrar under flykten. Av dessa har 2 % kommit till Europa. Enligt nya beräkningar kan antalet klimatflyktingar i världen inom detta århundrade öka med 200 miljoner och som mest upp t.om 1-2 miljarder.

Miljöpartiet vill skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi i Täby ska ta vårt ansvar och våga fatta beslut vi bedömer nödvändiga för att förverkliga en hållbar kommun; ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Vi måste förändra delar av vår livsstil och i detta förändringsarbete spelar Täby kommun en viktig roll som informatör, beslutsfattare, inspiratör och förebild.

Hållbar utbyggnad av Täby kommun

Vi arbetar för en måttfull och välplanerad förtätning av Täby med fler hyreslägenheter, som kan bevaras i den upplåtelseformen över tid, energieffektiva byggnader (passivhus) samt ett väl utbyggt nät av sammankopplade cykel- och gångvägar. Inga nya natur-, eller grönområden ska tas i anspråk och exploateras. I stället för nybyggnation bör vi snarare fråga oss om det finns möjlighet att återställa förstörd naturmark på sina håll. Täbys invånarantal har ökat med 5000% på 100 år. Det rimmar illa med biologisk mångfald och ansvarstagande för en grön kommun. Vi behöver på såväl kommunal, nationell och global nivå arbeta för att återställa natur. I pandemins spår ser vi också en allt större övergång till hemarbete, något som visar på att behovet av kontorslokaler har minskat enormt. Vi tror också att behovet kommer att minska ytterligare då digitaliseringen fortsätter. Ekvationen fler företag, men färre fastigheter, och mer natur är därmed möjlig där hemarbete har blivit en norm.

För att bygga framtidens Täby behöver vi också bygga smartare och mer hållbart. Genom att bygga CO₂-neutralt med innovativa lösningar och genom att återanvända byggmaterial, bygga energieffektivt och att bygga i redan befolkade delar av kommunen, (med goda anknytningar till redan existerande kollektivtrafik), kan fler värdefulla naturområden behållas gröna. De grönområden som har stort rekreativvärde eller har höga naturvärden ska bevaras och vårdas väl. Utöver planerna på nya naturreservat så behöver de grönområden vi har behållas gröna och inte byggas bort. Behovet att ha närhet till grönområden ökar inte minst med hemarbete och spåren av Covid-19. Minst 50 % av vår kommun ska fortsättningsvis vara grön.

Digitalisering

Digitaliseringen kan hjälpa oss att bygga och planera våra byggnader att bli både mer miljövänliga, klimatsmarta, energieffektiva samt intelligenta. Genom att använda förnyelsebara material som trä vid nybyggnationer kan vi se till att det vi bygger faktiskt hjälper till att binda delar av den koldioxid som andra delar av Täbys verksamhet släpper ut. Vid användning av exempelvis smart avfallshantering, genom avfallskärl med sensorer som meddelar när de behöver tömmas, så kan rätt service ges i rätt tid. Ytterligare innovativa och intelligenta lösningar som att byggnader kan använda uppsamlat regnvatten för att spola toaletter eller genom att producera delar av den elen som förbrukas genom att installera solpaneler bör också ses över. Ytterligare något som digitaliseringen kan vara behjälpligt i är att se till att vi får byggnader som är fullständigt klimatneutrala under dess livscykel.

Miljöpartiet i Täby vill kunna erbjuda attraktiva bostäder för alla åldrar och en rik fritid för alla. En Täbybo ska ha ett brett utbud av upplåtelseformer att välja mellan och stor valfrihet inom skola och omsorg. Våra barn, ungdomar och äldre ska få de allra bästa förutsättningarna för ett gott liv.

Vi vill verka för fler arbetstillfällen i Täby. Att ha nära till jobbet ökar livskvaliteten för den enskilde och bidrar till minskad klimatpåverkan genom kortare resor. Detta innebär att ett större utbud av boendeformer bör möjliggöras. Det ska vara möjligt för personal inom våra kommunala kärnverksamheter att både bo och jobba i Täby.

Kommunen bör hjälpa företag att etablera sig i Täby och underlätta för befintliga företag att växa. Särskilt företag som arbetar med miljövänliga tekniska lösningar samt nya tjänster och som kan bidra till en hållbar regional utveckling.

En av de viktigaste åtgärderna är att underlätta för småföretag att anställa de första medarbetarna. Därför är samverkan mellan gymnasieskola, vuxenutbildningen och småföretag viktigt för att bygga generationsskifte.

För att stimulera till mer fossilfri förflyttning skall cykel prioriteras framför biltrafik där dessa trafikslag samverkar. Det ska även vara enkelt att åka kollektivt. Därför ska vi fortsätta att satsa på Roslagsbanan, tunnelbana till Arninge samt utöka tvärförbindelserna mellan Nordostkommunerna och övriga delar av Storstockholm, speciellt Nordväst. Cykel på tunnelbanan är en självklarhet för att öka flexibiliteten för den resande till och från kollektivtrafiken.

Kommunen ska också verka för att uppmuntra gröna resplaner och ett fokus på lösningar som uppmuntrar de boende att välja kollektivtrafik, gång eller cykel framför att ta bilen. Och behöver bilen användas så bör kommunen uppmuntra till lösningar som innebär att varje enskild individ inte behöver äga sitt eget fordon.

Konsumtion och produktion

Alla de produkter som köps in till organisationer, företag och privatpersoner i Täby ger upphov till miljöpåverkan vid produktion, transport, användning samt såväl avfall. Dessa konsumtionsvanor ger avtryck på vår miljö samt vår hälsa. Genom utveckling av cirkulär- och delningsbar ekonomi kan våra resurser och produkter användas mer effektivt för att minska miljöpåverkan. Det handlar dels om att förändra konsumtionsmönster så att dessa blir hållbara dels att utveckla det cirkulära ansvaret och delningsekonomin genom återbruk, återvinning av material samt att utveckla nya former, forum och mötesplatser för detta. Det handlar även om att underlätta för hållbara inköp och minska resursslöseriet.

Vi i Miljöpartiet de Gröna i Täby vill verka för;

- ☐ Att sätta upp klimatmål som ligger i linje med Paris-avtalets 1,5 gradersmålet
- ☐ Att mäta kommunens CO2-utsläpp
- ☐ Upprätta en kommunal koldioxidbudget för Täby kommun utifrån data från FN:s klimatpanel och utforma övriga åtgärder utifrån den.
- ☐ Anta ett mål om att Täby kommun ska gå före i omställningen och nå nära nollutsläpp år 2030.

- ☐ Ökad återanvändning och återvinning samt använda resurser mer effektivt och cirkulärt.
- ☐ Förändrade konsumtionsmönster så att det bidrar till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.
- ☐ Att stödja och främja innovation kring cirkulära-, och biobaserade lösningar
- ☐ Att skärpa kravställande och uppföljning av hållbarhet i samtliga upphandlingar och inköp
- ☐ Att driva på energieffektivisering i befintliga byggnader
- ☐ Att främja produktion av mat, energi och råvaror på ett hållbart sätt
- ☐ Att stödja och utveckla nya former och forum för delningsekonomi

Med barnet i fokus

Elever har rätt till en utbildad lärare! Idag finns det en lärarbrist på 55 000 som ökar till 65 000 utbildade lärare tills 2025. Inom Stockholmsregionen saknas det 14 000 behöriga lärare och detta drabbar även Täby. På nationell nivå skulle det behövas 23000 lärarstudenter varje år som kommer ut från lärarutbildningarna för att täcka underskottet och i realiteten så examineras endast 8000 lärare. Det gör att lärarkrisen kommer att växa ytterligare. Här krävs det nytt tänkande. Lärarnas attraktionskraft behöver höjas. Detta kan vi göra genom att låta lärare få vara lärare och anställa extra resurser som stärker upp runt läraren så att det finns tid för planering, genomförande såväl som uppföljning. Säkra att obehöriga lärare kan utbilda sig, samtidigt som de jobbar enligt modellen som finns på Dalarnas högskola med arbetsintegrerad lärarutbildning. Det innebär undervisning på 50% samt studier på mellan 50-75%.

Alla elever ska ges förutsättningar att kunna nå sina mål. Vi vill bidra till att fler lärare kan anställas så att klasserna för de yngre eleverna kan göras mindre och eleverna kan få mer lärartid. Eleverna behöver studiero, men framförallt utbildade pedagoger som har kontinuerlig kompetensutveckling för att ta till sig den senaste forskningen såsom inom specialpedagogik. För att Täby ska bli en attraktiv arbetsplats och kunna konkurrera om de pedagoger som har utbildning krävs höjda lärarlöner. Vi behöver en politik som ger lärarna tid att se varje elev. I skolan ska det också finnas god tillgång till elevhälsa, specialpedagoger och studie- och yrkesvägledning. Vi behöver säkra att det finns särskilda undervisningsgrupper för att möta elevers behov men också skollokaler som gör det möjligt för elever att jobba enskilt under delar av lektionen alternativt få extra stöd av personal när så behövs.

Bättre äldreomsorg

Inom äldreomsorgen behövs hög personaltäthet för att säkerställa en god kvalitet i bemötande och omsorg, men också för att garantera säkerheten för våra äldre. Ge ny och befintlig personal i äldreomsorgen möjlighet att utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska på betald arbetstid inom ramen för Socialstyrelsens statsstöd Äldreomsorgslyftet. Fler trygghetsboenden behövs.

Andelen tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen måste öka och visstidsanställningar minska. Vi vill att äldre och barn ska erbjudas fler gemensamma aktiviteter.

Giftfri vardag i Täby

Kemikalier finns i nästan allt som vi kommer i kontakt med. Vissa kan skada hormonsystemet och hjärnans utveckling. För att minska kemikaliernas påverkan ska personal i förskolor och skolor erbjudas utbildning om skadliga kemikalier. Vi vill höja kraven vid upphandling, erbjuda mer ekologisk och vegetarisk mat i förskolor och skolor och ha minst tre köttfri dagar per vecka. Vi vill också kartlägga och fasa ut farliga produkter i barns- och elevers miljö. Giftfria byggmaterial ska användas vid nybyggnation och renoveringar. Mikroplasterna i våra konstgräsplaner måste bytas ut snarast.

Flyktingmottagning i Täby

Flyktingströmmarna till Sverige ökade markant under 2015 och nu finns ett större antal nyanlända i Täby än på mycket länge. Täby behöver utveckla förutsättningarna för slutlig placering i kommunen. För allas bästa behövs en riktig integrering av de nyanlända. Detta ställer krav på bostadsförsörjning för de nyanlända som skall bosätta sig här och detta måste samordnas med de fastigheter, som färdigställs. En plan behöver utarbetas för de som behöver lång tid innan de klarar sig på egen hand. De två år som kommunen tillhandahåller bostad kan i vissa fall behöva förlängas.

Ökad livskvalité för Täbys medborgare

Vi vet att vi har äldre som har svårigheter att ta sig ut själva och då kan bli hemmasittande. På samma sätt har vi idag barn inom skola som är hemmasittare. Det vi i Miljöpartiet vill se är att kommunen erbjuder en plattform som tillåter både äldre som vill ha promenadstöd, men också barnfamiljer med hemmasittare en möjlighet att skriva upp sig för extra stöd. För de äldre som skriver upp sig för promenadstöd så ska Täbybor ha möjlighet att skriva upp sig i tjänsten och meddela hur ofta och när de har möjlighet att vara promenadstöd, och på så sätt matcha en Täbybos erbjudande med en äldres ansökan. På samma sätt ska Täbybor, exempelvis pigga pensionärer, kunna skriva upp sig som volontärer och hjälpa familjer med hemmasittare om de är i behov av exempelvis någon som går med deras barn till och från skolan. Som tack för den service som Täbybon utför så är Miljöpartiets förslag att medborgaren tilldelas X antal poäng för varje insats de agerar stöd för hemmasittar-familjer, eller promenadstöd åt äldre. Dessa poäng ska sedan kunna översättas till presenkort på exempelvis ICA, Willys, en frisör, en biobiljett eller annan service som kan konsumeras i kommunen. På detta sätt stöttar vi inte bara upp och ökar livskvalitén hos Täbyborna, men vi stimulerar också näringslivet och de näringsidkare vi har inom kommunen.

Täby kommun har god ekonomi och goda förutsättningar att växa klokt och långsiktigt hållbart. Miljöpartiet lägger en tilläggsbudget på ca 72,4 mnkr med Alliansens budgetförslag som grund. Vi

finansierar vår tilläggsbudget inom resultatbudgeten. Skatten föreslås oförändrad på nuvarande nivå. Förslaget omfattar endast år 2022.

KOMMUNSTYRELSEN (+2,4 mnkr)

Klimat- och miljöinformation

Utifrån riksdagens beslut, regeringens bedömningar och aktuella forskningsrapporter måste klimat- och energifrågorna vara utgångspunkten i arbetet för en långsiktigt hållbar utveckling av varje kommun i Sverige. Miljöpartiet i Täby anser dock att vi på många områden behöver gå flera steg längre för att Täby skall ta sin del av klimatansvaret. Vi vill att Täby ska vara klimatneutralt gällande växthusgaser senast 2030. Att KF utlyser klimatnödläge som minst 435 andra KF gjort bla London, Basel och Vancouver. Nyligen kom en rapport, som kunde berätta att en genomsnittssvensk har ett ekologiskt fotavtryck motsvarande 4,2 jordklot. Det finns all anledning att tro att en genomsnittlig Täbybo ligger över rikssnittet. Mot denna bakgrund måste Täby kommun minska sin klimatpåverkan och dessutom vara pådrivande för att alla Täbybor också skall leva mer klimatsmart. På kort till medellång sikt innebär detta ökade investeringar, men i längden kan det bli besparingar i driften. Vi vill därför avsätta 1 mnkr så att kommunstyrelsen kan anslå medel till klimat- och miljöarbete, som vid budgetens fastställande ännu inte är kända. Detta ska stimulera alla kommunens verksamheter att se över verksamhetens behov för att finna nya möjligheter att verka för klimat- och miljöförbättringar. Detta skall självklart gälla något som inte ryms inom ordinarie budget och som inte kommer att genomföras utan extra medel. Kommunens miljö- och klimatmål behöver mätas av oberoende analysinstitutet. Inte som tidigare att det är självskattning av kommunens tjänstemän.

Sommarjobb för unga hemmasittare

Fler ungdomar behöver tillgång till sommarjobb. Inför sommaren 2022 vill Miljöpartiet i Täby att kommunen utökar sitt ansvar för kommunens hemmasittare. De ungdomar som har sommarjobbat tar sig lättare in på arbetsmarknaden och Miljöpartiet vill göra det möjligt för hemmasittare som har lång skolfrånvaro, att de ges tillgång till delaktig i samhället via ett sommarjobb.

Praktikplatser

För att hjälpa de som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden vill Miljöpartiet att Täby kommun skall tillskapa praktikplatser inom de kommunala verksamheter där detta är lämpligt och kan fungera väl. Dessa skall erbjudas alla, som har behov av sysselsättning, såväl arbetslösa som nyanlända som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden. De som är praktik-anställda kan hjälpa till med många olika typer av arbeten, som pga. personalbrist idag inte blir utförda. Samtidigt kan de som redan är anställda i kommunen och får en praktikant till sin hjälp ägna mer tid åt

kvalificerade arbetsuppgifter eftersom det idag är dålig matchning vad gäller kvalifikationer och krav på arbetsmarknaden.

Inflytande

Miljöpartiet har lyft medborgarperspektivet kontinuerligt och vi anser att medborgardialog ska prioriteras högt. Medborgare känner en starkare och djupare relation till sin närmiljö om de varit med och format den. Det är av högsta vikt att medborgardialogen planeras in tidigt i varje ny, större byggprocess för att ta vara på invånarnas idéer och synpunkter. Vi ser gärna att skolor, förskolor, pensionärsföreningar och medborgare med funktionsvariationer kan medverka i utformningen i både inomhuslokaler såväl som omkringliggande grönområden för att göra platser som lockar till att vara aktiv. Vi ser också att medborgarförslag kan läggas i fullmäktige för att få ökat engagemang för att driva frågor som berör och intresserar medborgare. Detta leder till en stärkt demokratisk förankring.

Fairtrade City

Miljöpartiet har tidigare föreslagit i en motion att Täby kommun ska utreda möjligheten att arbeta för en Fairtrade City diplomering. Fairtrade City är en diplomering till kommuner som engagerar sig för rättvis handel och etisk konsumtion. Diplomereringen syftar till att öka kännedomen om rättvis handel och efterfrågan av varor som har blivit producerade med respekt för mänskliga rättigheter i enlighet med Agenda 2030. I september i år var 72 kommuner i Sverige Fairtrade City diplomerade. Det innebär att mer än 5 miljoner invånare i Sverige bor i en Fairtrade City-diplomerad kommun.

I juni 2012 beslutades att Täby kommun skulle avvakta effekterna och konsekvenserna från andra diplomerade kommuner. Det har nu gått åtta år sedan beslutet fattades och vilka slutsatser har Täby kommun dragit av andra kommuners erfarenheter? Vi vill säkerställa att leverantörer till offentlig sektor inte bryter mot grundläggande mänskliga rättigheter och utnyttjar människor och miljö för att producera det vi konsumerar. Miljöpartiet kommer därför att fortsätta vara pådrivande för etisk konsumtion och för att Täby ska ansöka om att bli en Fairtrade City.

HBQ+

Samhällsutvecklingen gällande HBQI+-frågor hårdnar. Därför är det imperativt att öka kunskapen om människors rätt till att älska en partner oavsett kön. Ytterligare så behövs mer kunskap gällande HBQI+-frågorna när det gäller människors rätt att vara dem de är. Inte minst är kunskapsbyggande av vikt för att minska den psykiska ohälsan bland unga.

Vi i Miljöpartiet vill att alla våra äldre på våra äldreboenden ska bemötas på ett värdigt och respektfullt sätt, oavsett hur individen väljer att självidentifiera. Miljöpartiet vill därför att våra äldreboenden ska HBQI+-certifieras och att äldre par ska få dela sina sista dagar tillsammans. All kärlek är bra kärlek.

Miljöpartiet yrkar för Kommunstyrelsen:

- ☐ Att kommunen avsätter medel till en klimat- och miljöfond.
- ☐ Att en förstärkning görs av budgeten för sommarjobb åt kommunens hemmasittare.
- ☐ Att kommunen inrättar praktikplatser inom kommunal verksamhet.
- ☐ Att kommunen ska arbeta för att bli diplomerad Fairtrade City under 2020.
- ☐ Att avsätta medel för utbildning i HBTQI+-frågor.
- ☐ Att Täby kommun hissar Prideflaggans under StockholmPride.

STADSBYGGNADSNÄMNDEN (+15 mnkr)

Vi har alla - direkt eller indirekt - bidragit till att orsaka både klimatförändringar och miljöproblem i vår omgivning. Vi har nu både ett ansvar och en möjlighet att minska dessa och inte lämna över problemen till våra barn och barnbarn.

Riksdagen har beslutat att vi i Sverige ska ha ett fossilfritt samhälle utan några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045. De åtgärder vi måste vidta innebär en omfattande samhällsförändring. Ju längre vi väntar med att påbörja detta arbete desto mer radikala åtgärder måste vi ta till.

Miljöpartiets tilläggsförslag till 2022 års budget appellerar till bland annat två av Sveriges miljömål: Begränsad klimatpåverkan och Levande sjöar och vattendrag.

Begränsad klimatpåverkan

Miljöpartiet vill ta krafttag för att göra gång- och cykelvägar säkrare för såväl fotgängare som cyklister. Ju fler som cyklar eller går, istället för att ta bilen, desto friskare medborgare, desto lägre buller, minskade kostnader för vägunderhåll och sjukvård, och mindre utsläpp av klimatpåverkande växthusgaser får vi.

Där många parkerar sina cyklar, speciellt vid byte till kollektivtrafik, ska fler cykelparkeringar med tak och gott om plats för att kunna låsa fast sin cykel anläggas. Befintliga cykelvägar ska kompletteras så att de knyts samman till ett tryggt och säkert gång- och cykelvägnät. För ökad framkomlighet och säkerhet behöver flera av våra gång- och cykelvägar dessutom separeras för fotgängare och cyklister med en tydlig markering. Cykelvägar till skolor, förskolor och idrottsanläggningar ska prioriteras.

För att öka enkelheten att navigera rätt, så behöver skyltningen på våra cykel- och gångvägar väsentligt förbättras. Det ska vara lätt att hitta rätt när man tar cykeln istället för bilen!

Levande sjöar och vattendrag

Våra sjöars vattenkvalitet har försämrats. Nu är det dags att bryta detta och istället påbörja restaurering av våra sjöar. Bland annat genom att förbättra reningen av det dagvatten som rinner ut i dem. Miljöpartiet vill också att särskilt värdefull natur ska skyddas kring våra sjöar, t ex genom att skapa fler naturreservat och att våra strandområden ska vara allmänt tillgängliga för fritids- och rekreationsändamål.

Sveriges miljömål "Levande sjöar och vattendrag" betyder att våra sjöars och vattendrags variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Djur- och växtlivet i våra sjöar ska ha en naturlig produktionsförmåga och ha en rik biologisk mångfald. Landskapets kulturmiljövärden och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. För att bidra till att kunna uppnå detta mål vill vi i Miljöpartiet öka anslaget till rening av dagvatten och restaurering av våra sjöar och vattendrag.

Solpaneler på alla offentliga byggnader och bi-hotell på kommunhuset

Täby kommuns befolkning förväntas växa mellan 1-2 procent årligen och därmed ökar energibehovet i kommunen. Solen är den största energikällan som är gratis och fossilfri. Priset på solceller har sjunkit markant under de senaste åren, vilket innebär att solcellspaneler är en bra investering miljömässigt och ekonomiskt. Miljöpartiet anser att Täby kommun ska investera i solenergin genom att installera solcellspaneler såväl på de gamla som på de nya offentliga byggnaderna.

Bostäder - både hållbara och för unga vuxna

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för en hållbar utveckling för alla. Täby ska vara en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun. En positiv befolkningsutveckling i arbetsföra åldersgrupper tillför till kommunens utveckling, inte minst ekonomiskt eftersom försörjningskvoten ständigt ökar. Täbys skolungdomar har ett av de bästa meritvärden i landet. Därför anser Miljöpartiet det som önskvärt att kommunen försäkras sig om att eleverna som är blivande företagare och arbetstagare ges möjlighet att bo kvar i kommunen. Verkligheten säger att Täby är en av de kommuner som har lägst andel av befolkningsgruppen 20-29 år, vilket har en direkt koppling till brist på bostäder som denna grupp har råd med. Därmed misslyckas också kommunens målsättning att attrahera och behålla rätt kompetenser.

Miljöpartiet vill att kommunen tar ansvar för bostadsbyggnation speciellt för denna åldersgrupp, eftersom den bostadspolitik som litar på privatbostadsmarknaden har misslyckats. Miljöpartiet anser att Täby kommun behöver utreda möjligheter för ett kommunalt bostadsbolag som bygger hyresrätter med särskild hänsyn till denna åldersgrupp.

För att ytterligare vara en kommun som fokuserar på en hållbar utveckling för alla, vill vi i Miljöpartiet att hållbarhetsperspektivet ska lyftas in i all den nya byggnation som utförs i

kommunen. Förnyelsebara material ska användas och kravställas när nya byggnader ska resas, och kommunen ska ställa krav på exploatörer som köper mark av kommunen om att de ska bygga klimatneutrala fastigheter. Detta för att vi ska kunna lämna över en kommun till våra barn och barnbarn som har tagit hänsyn till att de ska ha möjlighet att leva här långt efter det att vi har gått bort.

Lätt att göra rätt - avfall

Vi vet att 70% av det avfall som i dagsläget landar i restavfallet kan sorteras bort då det är matavfall, pappersförpackningar och plast. Något som vi har möjlighet att med lätthet sortera rätt och hantera i dagsläget.

För att få en hållbar avfallshantering inom kommunen vill vi att alla kommunala verksamheter ska källsortera sitt avfall, och att kommunen ställer krav på de privata aktörer som tillhandahåller service för medborgarna åt kommunen att de ska källsortera sitt avfall. Ytterligare vill vi att giftigt och farligt avfall som bl.a. finns i Täbys skolor och på äldreboenden ska samlas in för korrekt avfallshantering, och att ex. skolorna ska få en extra peng att köpa in nya giftfria färger för om gamla giftiga färger lämnas in till kommunen för korrekt avfallshantering. Vi vill också att Täbys invånare, och de som besöker kommunen, ska ha möjlighet att källsortera sitt avfall även i offentliga miljöer.

Miljöpartiet yrkar för Stadsbyggnadsnämnden:

- ☐ Att öka anslaget till gång- och cykelvägar för ökad trafiksäkerhet och utbyggt gång- och cykelvägnät.
- ☐ Att öka anslaget till rening av dagvatten och restaurering av våra sjöar och vattendrag.
- ☐ Att installera solcellspaneler på offentliga byggnader.
- ☐ Att etablera bi-hotell på Täbys kommunhus.
- ☐ Att utreda möjligheter för kommunalt bostadsbolag.
- ☐ Att kommunen ställer krav på exploatörer som bygger nytt inom kommunens gränser att de bygger klimatneutralt samt med förnyelse- och återvinningsbara material.
- ☐ Att avfallstaxan för abonnerat blandat avfall höjs till det dubbla mot nuvarande taxa, för alla hushåll som inte sorterar ut matavfall (vilket idag är frivilligt), för att driva fler Täbyhushåll och företag att sortera ut sitt matavfall ur övrigt restavfall.
- ☐ Att kommunen källsorterar sitt avfall i offentliga verksamheter och ställer krav på att aktörer som bedriver service för medborgarna åt kommunen gör detsamma.
- ☐ Att kommunen möjliggör för individer att källsortera i offentliga miljöer.
- ☐ Att kommunen ska etablera fler våtmarker inom kommunen, samt återplantera två nya träd för varje träd som fälls på offentlig mark.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN (+8,9 MSEK)

Alla medborgare i Täby oavsett ålder, bakgrund och var man bor ska ha tillgång till ett rikt kultur- och fritidsliv. Skillnader i livsvillkor och hälsa påverkar alla i vårt samhället genom exempelvis ökad social oro, sämre sammanhållning och minskad trygghet. För att kunna ge medborgarna och föreningarna den träning de önskar är vikten av tillgång till hallar väsentlig. Kommunen behöver verka för att fler träningshallar byggs och vid ombyggnationer av befintliga hallar bör de göras till fullstora hallar.

För att skapa utrymme för generations träffar behöver stadsdelscentra skapas och behovet är akut i Hägernäs där ett centra bör ligga i anslutning till ett bibliotek.

Miljöpartiet vill i Täby Park anlägga en större idrottsyta med intilliggande lekpark och park. Detta skulle ge centrala Täby en trivsamt och välbehövlig grön oas. Inom kommunen behöver det utredas hur många inomhushallar för innebandy, basket, handboll behovet är och de bör ligga i anslutning till varandra, samt 11-11 planer för fotboll inom- och utomhus. Troligtvis behövs även utomhusplaner för "innebandy", padel och tennis. Intilliggande skolor kan nyttja ytorna dagtid för idrottslektioner, och på vissa bestämda tider ska planerna vara tillgängliga för allmänheten/spontan idrottsutövande.

Spel- och lektytor i gröna utomhusmiljöer har en positiv effekt på hälsan. Därför anser vi att det är viktigt att våra utomhusgym underhålls och fortsätter att byggas ut för att stärka hälsan hos såväl gammal som ung. Med anledning av Covid 19 och andra smittor, har det blivit väldigt tydligt med nyttan av fler ute aktiviteter.

Kulturskolan

Täby har Sveriges högsta terminsavgifter för kulturskolan. Det medför med stor sannolikhet att det finns barn som måste avstå kulturdeltagande på grund av ekonomiska prioriteringar. Miljöpartiet vill därför att kulturskolans avgifter till kurserna sänks med 300 kronor så att fler barn och ungdomar ges möjlighet att delta.

Fond för att integrera nyanlända

Miljöpartiet vet att det finns många som vill hjälpa till med att välkomna våra nyanlända. Därför vill vi starta en fond där det ska vara möjligt för Täbys föreningar att söka medel till verksamhet som riktar sig för att integrera nyanlända.

Generationsöverskridande mötesplatser

Miljöpartiet vill att mötesplatser görs lätt tillgängliga för fler. Det är viktigt med närhet och generösa öppettider. Därför vill vi att en översyn sker av hur behovet av mötesplatser för unga och äldre ser ut i alla kommundelar. Vi anser också att personaltätheten och öppettiderna för befintliga mötesplatser ska ses över.

Bidrag till föreningar och sänkta avgifter för äldre på bad -och gym.

Miljöpartiet vill underlätta för kommunens föreningar att bedriva en jämställd och bred verksamhet för alla åldrar. Det vill vi göra genom att öka anslaget till barn- och ungdomsföreningar, kulturföreningar, pensionärs- och personer med funktionsvariationsföreningar samt till allmänt föreningsbidrag.

Vi vill även att äldre ska få rabatterade avgifter på bad -och gym, precis som det finns på teatrar och muséer. Fysisk träning är oerhört viktig både för den fysiska och psykiska hälsan och dessutom en vinst för kommunen. Ju fler friska äldre i kommunen desto större ekonomisk vinst för kommunen.

Se över våra badplatser

Miljöpartiet vill anpassa kommunens friluftsbad så att de blir mer tillgängliga för personer med funktionsvariationer. Dessutom vill vi avsätta medel för underhåll av framför allt badbryggor för att öka badsäkerhet och badkvalitet. Dessutom behöver omklädningsrum rustas upp.

Konstgräsplaner

Fotbollsplaner är en tickande miljöbomb som släpper ut närmare 4000 ton av fyllnadsmaterialet gummi årligen. Dessa granulater försvinner från Sveriges konstgräsplaner och riskerar att sköljas med regn- och smältvatten ut i hav och sjöar. För att detta ska undvikas ska nytt material införas skyndsamt som är 100% organiskt, 100% nedbrytbart såväl som komposterbart.

Miljöpartiet vill under 2022 utöver ordinarie verksamhet, lyfta fram följande satsningar för ett utökat kultur- och fritidsliv.

Miljöpartiet yrkar för Kultur- och fritidsnämnden:

- ☐ Att terminsavgifterna till kulturskolan sänks med 300 kr. (+0,6 MSEK).
- ☐ Att inrätta en fond för att integrera nyanlända i samhället. (+0,2 MSEK)
- ☐ Att säkra nya centrala generations-mötesplatser för unga och 65+ i alla kommundelar. Påbörja en utredning om plats (+0,4 MSEK)
- ☐ Att pensionärernas avgift till gym-och bad sänks. (3,5 MSEK)
- ☐ Att utöka anslaget till föreningsverksamheten. (+0,5 MSEK)

- ☐ Att avsätta medel för att anpassa och underhålla kommunens badplatser samt upprustning av omklädningsrum. (+ 1,5 MSEK)
- ☐ Att kommunen framgent börjar använda fyllnadsmaterial på våra fotbollsplaner med färre hälsorisker. Det ska vara 100% nedbrytbart, organiskt och återvinningsbart material. (+2 MSEK)
- ☐ Att inom kommunen utreda, i nära samarbete med Täbys föreningsliv och genom medborgardialog, om inomhushallar och utomhusplaner för bollsporter räcker eller behöver utökas. (+ 0,2 MSEK)

SOCIALNÄMNDEN (+1,5 mnkr)

Äldreomsorg

Satsning på äldreomsorgen måste nu bli verklighet, då brister så tydligt uppenbarats i och med pandemin. En äldrenämnd behöver inrättas. Prognosen de kommande 10 åren visar att vi får en ökning med 2200 (16%) äldre personer (65+). Ökningen sker framför allt främst i åldersgruppen 80 år och äldre. Täby måste nu påskynda planer och byggande av särskilda boenden, korttidsplatser och trygghetsboenden inom Täby kommun. Alltför många platser för våra äldre ligger idag utanför kommunen.

Äldreomsorgen ska erbjuda fler karriärvägar, kompetensutveckling och bättre arbetsvillkor. Personal som trivs och har möjlighet till utveckling skapar en bättre omsorg. Detta attraherar och behåller kompetenta medarbetare. Oanmälda besök på våra boenden bör ske 4-6 gånger per år för att så tidigt som möjligt upptäcka eventuella brister men även sprida goda initiativ i omsorgen.

Personaltäthet

Personaltätheten måste höjas på såväl äldreboenden som inom hemtjänsten. Tillsvidare anställningarna måste ökas väsentligt och en kraftig minskning av visstidsanställningar måste komma till stånd. Visstidsanställningar ska vara ett komplement,. Två av de viktigaste förklaringarna till spridningen av Covid 19 på våra Säbo och inom hemtjänsten, var hög personalrörlighet och bristande kunskaper hur smitta sprids. Detta vill vi nu ändra på med kompetensutveckling och främja tillsvidareanställningar på bekostnad av visstidsanställningar.

Genomsnittet av personal per brukare inom hemtjänsten ska inte överstiga 8 inom en 14 dagarsperiod. På äldreboenden måste också personaltätheten öka, en hjälpende hand eller någon som lyssnar kan inte ersättas av AI, bara kompletteras.

Aktivitet och utevistelse är fundamentalt för att förbättra och/ eller bibehålla kroppsliga och mentala funktioner. Detta görs på ett enkelt sätt med promenader. Det finns ca 600 personer som är över 85+ som inte har någon insats från kommunen. För att dessa personer i möjligaste mån ska

fortsätta att klara sig utan insatser från kommunen, föreslår vi från Miljöpartiet de Gröna promenadhjälp/sällskap av ungdomar 2 gånger i veckan. För att skapa generationsöverskridande kontakter och förståelse, men också för att öka våra skolungdomars psykiska och fysiska hälsa, så vill vi fokusera denna typ av insats på de elever inom skolväsendet som exempelvis är hemmasittare, eller tillhör vårdprogrammen på gymnasieskolan där denna typ av insats ger dem gymnasiepoäng. Man kan vinna många fördelar med detta. Ungdomar får insyn och kunskap om äldreomsorg, vilket kan öka ansökningar till omsorgs-programmen på gymnasieskolan. Ungdomarna får genom interaktion och dialog med de äldre en möjlighet till att få ett annat perspektiv på sin vardag. Samtidigt kan våra nyanlända få träna sig i svenska språket och få kunskap om det svenska samhället, vilket påskyndar integrationen. De äldre personerna får ökad livskvalitet genom förebyggande hälsovård.

Ytterligare sätt att öka den fysiska och psykiska hälsan hos våra äldre är att ge dem seniorrabatter på gym, simhallar och andra friluftsanläggningar. På detta sätt initierar man till att bygga god hälsa högt upp i åldrarna. Detta betalas snabbt tillbaka genom, minskad läkemedelsförbrukning och minskad sjukvårdskonsumtion.

Man måste vid varje upphandling se till att byggande sker på det absolut klimatsmartaste sättet. Vid byggnation se våra förslag vid stadsbyggnad. Byggandet måste vara klimatneutralt för att kommunen ska nå sina klimatmål.

Medborgardialog är oerhört viktigt, speciellt vad gäller om- och nybyggnationer av äldreboenden. Vi måste dessutom nyttja den kompetens vi har inom kommunen så att våra äldreboenden blir optimala för hälsa och trevnad. Vi vet via forskningen att grönområden runt våra äldreboenden ökar psykiskt och fysiskt välmående och minskar intagandet av mediciner.

Omsorg av personer med funktionsvariation

Vi har ett skriande behov av bostäder för personer med funktionsvariation. Även här måste vi snabba på byggandet och samtidigt kräva vid upphandlingar att all byggnation sker CO₂ neutralt. Prognosen säger att vi behöver 30 fler bostäder fram till 2026. Vi har även inom LSS personer som bor utanför kommunen och önskar ett boende inom kommunen. På våra boenden är det viktigt med en meningsfylld fritid därmed ökar trivselen och måendet. Veckoscheman på aktiviteter för de boenden bör i samråd mellan personal och boenden upprättas på samtliga boenden.

Individ- och familjeomsorg

Behovs prognosen visar på behovet av minst 100 bostäder i Täby kommun fram till 2024. Att ha en bostad är en förutsättning för att kunna gå vidare i livet och därför måste Täby kommun utöka sina möjligheter att bistå personer i nöd.

Miljöpartiet yrkar för Socialnämnden

- ☐ Att samtliga 85+ utan insatser från äldreomsorgen erbjuds promenadsällskap/hjälp 2 gånger i veckan av ungdomar. Kostnad 1 100 000 kr
- ☐ Att Täby kommun gör oanmälda besök 4-6 ggr per år på våra äldreboenden och LSS boenden för att tidigt upptäcka eventuella brister men även sprida goda initiativ.
- ☐ Att Täby kommun initierar till veckoscheman på aktiviteter på LSS-boenden.
- ☐ Att Täby snarast skaffar ersättnings boenden som t.ex. Bolundare.
- ☐ Att säkerställa att smittskyddet ökar på de kommunala såväl som de privata LSS-boenden och inom äldreomsorgen.
- ☐ Att personaltätheten ses över och utreds för att kunna ökas inom hemtjänsten men också på våra äldreboenden.
- ☐ Att tillsvidare anställningarna är den gängse anställningsformen och visstidsanställningar endast komplement.
- ☐ Att en äldrenämnd inrättas.

BARN- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN (+37,7 mnkr)

Täby kommun har den näst sämsta lärartätheten av alla 290 kommunerna i Sverige enligt Lärarförbundets rankning *Bästa skolkommun*. Gällande resurser till undervisning ligger man sämst till i hela landet. Att ha utbildade lärare är ytterligare en del som Täby tappar i till 165 plats vilket är oroväckande när en utbildad lärare är att föredra än en utbildad. Kommunen får allt fler elever med lång och ogiltig frånvaro såsom hemmasittare. Elever som inte är i skolan och inte får möjlighet att utveckla sin fulla potential. Vid utgången av juni 2021 hade kommunen 82 elever som är hemmasittare och kommunens tjänstepersoner räknar med att enbart 50% kommer tillbaka in i skolan igen. Detta är lågt räknat utifrån att det inte finns tydliga rutiner för rapportering. Därför behövs en politik som ger förskole- och grundskolelärare tid med varje barn/elev.

Allt fler av Tåbys elever är läs- och skrivsvaga. En del är att eleverna läser för lite ett annat är att eleverna skriver för lite. Därför behöver förskolan få extra resurser för att utveckla språkmedvetenheten hos barnet. Denna grund som läggs för barns tidiga läs-, och skrivinläring sker i förskolan och därför är det viktigt att öka både personaltäthet såväl som fler utbildade förskollärare och specialpedagoger. Dessutom behöver alla förskolor ha möjlighet att bjuda in en forskare som kan presentera för VH hur de kan stötta sitt barn till ett läsintresse.

Med bra skolmat orkar barnen mer och klarar dagen bättre. Maten bör vara ekologisk och närproducerad och vegetarisk med rik tillgång till varierande säsongsbaserad frukt och grönsaker, samt att onödiga tillsatser skall begränsas.

Framtidssäkra våra barn

Förskolan och skolans viktigaste resurs är personalen som varje dag är tillsammans med våra barn. Därför är det viktigt att de får den fortbildning som de behöver och förtjänar för att möta våra barns behov för att de som vuxna ska få inträde på den framtida arbetsmarknaden. Personalen ska ges kompetensutveckling och möjlighet att stärka elevernas olika förmågor såsom samarbete, kritiskt tänkande och problemlösning. Andra exempel på viktiga förmågor som behöver stärkas är självledarskap och användandet av IKT (Informations- och Kommunikationsteknik) i undervisningen. För att lärarna skall ha verktyg i sin pedagogiska verktygslåda är det viktigt att de får möjlighet till att lära sig mer om specialpedagogik för att möta barnens behov och stärka deras lärandeprocess.

Enligt skollagens "25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas". Ett maxtak på 500 elever per skolsköterska samt en kurator.

Arbetsmiljö

Idag är det svårt att rekrytera behöriga förskolepersonal och lärare med lärarlegitimation. De väljer att lämna kommunen till förmån för andra arbetsgivare som erbjuder bättre arbetsvillkor gällande både fortbildning och mindre barn- och elevgrupper. Miljöpartiet vill satsa på ett bättre arbetsklimat för personalen och elever. Detta kan uppnås genom särskilda undervisningsgrupper. Täbys medborgare har rätt till att deras barn får en legitimerad lärare men då måste både lön såväl som arbetsmiljö vara attraktiv så att de vill jobba i Täby.

En giftfri vardag

Miljöpartiet vill att förskolor och skolor ska göras fria från skadliga kemikalier, särskilt de som är hormonstörande. För det krävs kartläggning av barnens miljö och utfasning av farliga material. Vi vill också ställa höga hälso- och miljökrav vid upphandlingar. Vid nybyggnation och renoveringar ska miljövänliga och giftfria material användas samt materialåtervinning ska ske i så stor utsträckning som möjligt. Vi välkomnar att Alliansen stöttar Miljöpartiets politik men nu måste det till medel för att förskolan och skolan skall ha möjlighet att börja jobba med frågan. Ny- och ombyggnationer skall ske i trä utifrån allergier och ljudnivåer.

Via Stockholmsenkäten så har över 27% av flickorna samt 15% av pojkarna har blivit mobbade eller kränkta två eller flera gånger per månad under året. 25% av eleverna upplever att lärarna inte griper in när mobbning förekommer. Andelen kränktingsärenden i Täby kommun ökar samt att det

saknas tydliga processer för hur rapportering ska ske samt uppföljning. Kommunen saknar ett evidensbaserat mobbningsprogram som följs av alla de kommunala skolorna.

Miljöpartiet vill jobba förebyggande genom att inrätta ett naturskola där elever kan komma och lära sig om naturen men också ge lärare möjlighet till ökat kunskapsbyggande om natur och miljöfrågor.

Säkra skolvägar

Barn ska ha möjlighet att vara trygga till och från skolan. Därför behövs säkra skolvägar. Hårt trafikerade vägar ska undvikas och planskilda korsningar ska erbjudas för att inga olyckor ska ske. Därför är det viktigt att planering av planskilda korsningar påbörjas omgående och prioriterat är skolvägen till och från Kyrkskolan.

Miljöpartiet yrkar för Barn- och grundskolenämnden: (37,7 MSEK)

- ☐ För att få tillbaka våra hemmasittare som lider av psykisk ohälsa samt att förebygga att elever blir hemmasittare så ska:
 - Förstärkning av det centrala EHT genom. (+5 MSEK)
 - att utbilda samtlig personal i de faktorer som främjar skolnärvaro samt inom NPF-spektrat. Kompetensutveckling ska även erbjudas till vårdnadshavare.
 - att samtliga elever i Täbys skolor har tillgång till elevhälsans samtliga professioner (skolsköterska, skolpsykolog och skolkurator)samt att dessa har utrymme att arbeta främst hälsofrämjande och förebyggande för att främja den psykiska och fysiska hälsan.
 - Skolpersonalen utbildas i utomhuspedagogik samt en naturskola upprättas i kommunen.
 - Särskilda undervisningsgrupper skapas på skolorna för att möta elevernas behov.
 - Fritidspengen höjs. (+15 MSEK)
 - Här finns ett riktat bidrag till fritidspedagoglyft för att säkra att eleverna rör sig på raster och får möjlighet att må bra och fler fritidspedagoger.
- ☐ Stärka barns språkmedvetenhet (0,2 MSEK)
 - Utbilda förskole- samt åk F-3 personal i barns läs- och skrivutveckling inom ramen för Täby Akademi.
 - Inom ramen för Täby Akademi anordna ämneskonferenser för språktematisk planering.
 - Inom Täby Akademi utveckla lärares förmåga till samverkan med hemmet för lässtärkande aktiviteter för att involvera VH i arbetet för att stärka barnens läsning.
- ☐ Att en giftfri vardag ska bli en självklarhet för våra barn och därför skall: (+0,3 MSEK)

- utbildningar genomföras för skol- och förskolepersonal om kemikaliers påverkan på barnets utveckling, samt hur dessa skall undvikas inom ramen för Täby Akademi.
- Att medel avsätts så att förskolan/skolan ställer om till en giftfri miljö.
- Att beslut tas för att förskole-, skolbyggnader byggs av trä.
- Grön flagg certifierade förskolor och skolor i kommunen.
- Källsortering i klassrummen samt ta bort ALLA giftiga färger som finns i skolorna.
- ☐ Att maten prioriteras upp för ökad näringsintag och skapa möjlighet till lärande via (+15 MSEK)
 - Alla skol- samt förskolelokaler ska ha tillagningskök.
 - All mat ska vara ekologisk och närodlad som används som råvara i elevernas mat.
 - All vegetarisk mat ska ställas längst fram för att det ska bli normen för vilken mat som ska ätas.
- ☐ Öka andelen som kan erbjuda pedagogisk omsorg (+1 MSEK)
 - Höj pengarna för pedagogisk omsorg.
- ☐ Öka mångfalden genom att ha en kommunal utförare av pedagogisk omsorg i respektive kommundelscentra.
- ☐ Ökad samverkan mellan pedagogisk omsorg och våra äldreboenden.
- ☐ Ha lärare på nätet som kan stötta (+0,5 MSEK)
 - hemmasittarna, så de inte missar sitt skolarbete.
 - driva lovskolor för de som behöver det för att stärka ämneskunskaper
 - elever i klasser som har obehöriga lärare alt vikarier
- ☐ Antimobbingsprogram för att säkra att fler elever slipper att bli mobbade. (+0,2 MSEK)
- ☐ Utredning för planskilda korsning vid skolor (+0,5 MSEK)

Gymnasie- och näringslivsnämnden (+6,9 mnkr)

I Lärarförbundets rankning för 2020 så har Täby fallit från 45 plats till 106 plats av landets 290 kommuner för elever som har fullföljt sin gymnasieutbildning.

Mer pengar till skolan

De senaste åren har vi sett en positiv utveckling av lärarlöner och många satsningar på att yrket ska få den status det har i många andra länder, men för att detta ska bli en stadig utveckling istället för tillfälliga satsningar så måste även kommunerna höja skolpengen. Skolpengen är den summa pengar som skolor får för varje elev som rektor sedan har att disponera för skolan. För att stödja den positiva utveckling vi sett måste vi höja skolpengen. Därför anser vi att Täby ska aktivt arbeta för att höja skolpengen i KSL, Kommunförbundet i Stockholm Län och KCNO, Kunskapscentrum Nordost.

Skolmiljö

Upprepade kränkningar är mobbning per definition. I Stockholmsenkäten så anger åk 2 elever inom gymnasieskolan att det är 33% av flickorna och 28% av pojkarna som har blivit mobbade eller trakasserade två gånger i månaden eller oftare. Täby kommun behöver jobba systematiskt med ett antimobbningsprogram för att stärka så att eleverna är i lärande. 25% av eleverna anger att lärare inte agerar vid mobbning. Närmare 50% av flickorna känner sig som ganska ofta eller mycket ofta känner sig ledsna och deppiga utan att veta varför.

Rätt indikatorer för nämndmål

Nämndens mål "Förtroendet för de pedagogiska verksamheterna är högt" mäts från elevernas svar i Täbys skolor. Det saknas både jämförelse med andra kommuner och sakliga indikatorer. Miljöpartiet vill att nämndens mål värderas med indikatorer som offentligt görs av myndigheter och organisationer, exempelvis statistiken från Skolverket och Lärarförbundets ranking, för att veta om Täby kommuns skolverksamheter utförs på ett tillfredsställande sätt.

Högre lärartäthet i kommunala gymnasieskolor

I Lärarförbundets ranking "Bästa skolkommunen 2019" som baseras på tio olika kriterier rankas Täby på 150:e plats av landets 290 kommuner. Låg lärartäthet ligger som en grund på den medelmåttiga rankningen. Enligt Skolverkets statistik har varje gymnasielärare i Täby 16,5 elever, medan rikets genomsnitt ligger på 11,9 och länets genomsnitt är 14,9. Därmed får Täbys gymnasieelever minst tid från sina lärare.

Miljöpartiet vill att kommunen rekryterar fler lärare till den kommunala gymnasieskolan, vilket kan säkerhetsställa ökad lärartimmar per elev och därmed ökad prestationsnivå av eleverna.

Utomhuspedagogik - minskad sjukfrånvaro och minskad psykisk ohälsa

Med de senaste årens ökande siffror kring psykisk ohälsa bland våra gymnasieungdomar så tycker vi i Miljöpartiet Täby att något behöver göras. En av de metoder som leder till förbättrad psykisk hälsa är utomhuspedagogik. Närheten till naturen och den friska luften leder till ett flertal positiva effekter för både elever och lärare. Bevisade resultat av utomhuspedagogik är ett minskat antal sjukdagar bland elever och lärare, höjda skolresultat, minskad mobbning, minskad fetma samt förbättrad psykisk hälsa. För att minska den psykiska ohälsan bland våra unga och skolans personal vill vi i Miljöpartiet Täby att personalen utbildas i utomhuspedagogik. Det första steget mot att skolan ska kunna röra sig mot en pedagogik som hjälper vår ungdom och de vuxna i deras omgivning ut är att de informeras om de fördelar utomhusvistelse ger.

Täby ska vara ledande inom Miljösatsningar

Vi vill att Täby kommun ska ta ett tydligare miljöansvar genom att ställa hårdare och tydligare krav på kommunala skolor när de upphandlar material såväl som tjänster. Kraven som ställs vid upphandlingar måste ha en tydligare social- och miljömedvetenhet och miljömedvetenhet kommer med utbildning. Därför vill vi att någon anställs specifikt för att arrangera och följa upp utbildningar om säsonganpassning, konsekvenser av besprutad mat, socioekonomiska- såväl som hälsoaspekter för alla kommunens elev-restauranger, samt utbildningar och event för en ökad miljömedvetenhet för alla personer med inköpsansvar både inom kommunal och privat verksamhet. Den här resursen kan delas mellan BGN, GVN och KFN då miljöhänsyn är liknande nämnderna emellan.

Näringslivsklimat

För att säkra att Täbys företag får tag i den arbetskraft som de behöver för att expandera såväl vara relevanta behöver de ha en närmare kontakt med den yngre generationen Täby ungdomar. Därför anser Miljöpartiet att det är av vikt att sommarjobben ökar så att Täbys företag tidigt kan bygga relationer med unga blivande företagare och kan påvisa värdet av både sitt företag såväl som att ungdomarna utbildar sig inom det segment som företag är verksamt inom.

Utveckla miljöstöd till Täby företag

Täby har en stor andel enmans/fåmansbolag samt en stor tjänstesektor. Där finns ett behov att stärka och stötta dessa för en omställning till hållbara företag. Detta kommer att öka deras konkurrenskraft. Här behövs en tydlig informationstjänst för företagen som gör att de enkelt kan självskatta sin verksamhet såväl som få råd om hur de ska utveckla sin verksamhet till att bli mer hållbar.

Teknikyrket som en framtid

Antalet flickor som går på gymnasieskolas är fortfarande lågt inom teknikprogrammet. Via att bygga en samverkan med grundskolans NO/Ma lärare och teknikprogrammet på ÅVA gymnasium kan fler flickor få möjlighet att bli inspirerade att söka till att få grunden i att lära sig teknik.

Miljöpartiet yrkar för Gymnasie- och näringslivsnämnden:

- ☐ Att Täby kommun ska driva frågan om höjda programpriser på nationella program i länet inom samarbetet KSL, Kommunförbundet i Stockholm Län och KCNO, Kunskapscentrum Nordost. (+2 MSEK)
- ☐ Att Täbys skolverksamhet värderas med tillförlitliga indikatorer.
- ☐ Att Täby rekryterar fler behöriga lärare till Åva Gymnasieskola. (+2 MSEK)
- ☐ För minskad ohälsa bland våra elever ska (+1 MSEK)

- personalen utbildas i
 - utomhuspedagogik.
 - specialpedagogik
 - bättre uppföljning av friskolors EHT arbete och vilka resurser som finns tillgängliga för eleverna.
- ☐ Att Täby kommun skall anställa en resurs att driva miljöarbetet framåt inom kommunal såväl som privat skolor (+1 MSEK)
 - ☐ Lovskola ska införas så att elever som är på väg att inte nå sina mål. (+ 0,2 MSEK)
 - ☐ Närmare samarbete med SKR's projekt Uppdrag fullföljd utbildning
 - ☐ Utbildning av gymnasieskolornas matbispisning i att tillaga vegetarisk skolmat 3 dagar i veckan för att minska klimatpåverka och att nå hållbarhetsmålen. (+0,2 MSEK)
 - ☐ Inrätta systugor för att möjliggöra för fortbildning såväl återanvändning av kläder och tyger samt ge ny anlända en praktiplats. (0,5 MSEK)

För Miljöpartiet de gröna i Täby kommun

Eva Pethrus Kerstin Espman Lisl Giertz Didi Shin Amanda Pethrus